

Poznámky k rozšíreniu a ekológii druhu *Elodea nuttallii* (Planchon) St. John v ramennej sústave Dunaja

Notes on the distribution and ecology of *Elodea nuttallii* (Planchon) St. John in the branch system of the river Danube

ZUZANA OHRÁDKOVÁ

Zvolenská 43, 821 09 Bratislava

The neophyte *Elodea nuttallii* was registered in Slovakia in 1992 for the first time. The article points at its rapid increase in the river Danube and presents the new localities.

Elodea nuttallii (Planchon) St. John.

Druh *E. nuttallii* bol na Slovensku prvýkrát zaznamenaný v inundačnom území Dunaja pri Komárne: Nová Osada, kanál (Dorotovičová-Juhászová 1992). Je to trváca, ponorená, s 3-4 početnými, redšími praslennými listov, ktoré sú čiarkovito kopijovité, až 15 mm dlhé a 1,8 mm široké, drobno zúbkaté. Je to helofyt a hydrofyt, pôvodný v Severnej Amerike, často pestovaný v akváriách (Dostál & Červenka 1992).

Pri terénnom prieskume v inundačnej oblasti Dunaja (1811,3-1840,5 rkm) v r. 1996-1997 som zaznamenala tieto lokality:

Obec	Lokalita	Približná plocha porastu (dĺžka × šírka v m) - 1997	Poznámky
Dobrohošť	nápusť. kanál - ľavý breh, 1840 rkm	500 × 2-6	v r. 1996 rástol na ploche cca 7 m ²
Bodíky	jazero - materiálová jama	700 × 4-6	
Bodíky	odvodňovací kanál, 1833 rkm	1000 × 10	
Bodíky	obe strany prehrádzky nad Dun. Sihoťou, 1832 rkm	150 × 5 130 × 4	
Bodíky	oba brehy hl. ramena Dunaja, bočné ramená, brehy prehrádzok, 1820 rkm	spolu cca 4800 × 4 -30	zistené až po obnažení dna v neskorej jeseni 1997

Neofyt *Elodea nuttallii* sa rýchlo šíri na antropogénne stanovištia. Okrem uvedených lokalít sú doteraz známe: Vojčianske rameno, 1838,2 rkm (Oťaheľová 1996). - Bratislava, Hrušovská zdrž Dunaja a priľahlý priesakový kanál (Oťaheľová 1996 in litt.). - Vojka, zaplavená materiálová jama (Feráková 1997 in litt.).

Ekologicky sa druh *E. nuttallii* viaže na okraje pomaly tečúcich a stojatých vôd s aspoň čiastočným prúdením vody (výnimku tvorí len jazero vzniknuté vyťažením štrku pri Bodíkoch). V neprietočných ramenách so spoločenstvami triedy *Lemnetea* (sensu Oťaheľová, 1995) nebol na tomto území zatiaľ nájdený, čo môže byť spôsobené

ťažším šírením diaspór do slepých ramien. *E. nuttallii* sa vyskytuje vo vodách s kolísavou výškou hladiny a s hĺbkou cca 10-40 cm. Uprednostňuje bahnitý podklad, vyhýba sa štrkovému a kamenitému dnu. Rastie na stanovištiach spolu s druhmi *Myriophyllum spicatum*, *Potamogeton pectinatus*, *P. perfoliatus*, *Ceratophyllum demersum*.

Porasty tohto druhu môžu byť prehliadané, pretože nedorastá až k vodnej hladine, ale tvorí hustú submerznú vrstvu cca 2-10 cm pod povrchom vody a vyššie spomínané druhy ho úplne prekrývajú. Je viazaný na hydroekofázu, po poklese vodnej hladiny pomerne rýchlo schne a odumiera. Pri vhodných podmienkach preniká aj do zárastov *Phragmites australis*.

Z nárastu počtu nových lokalít a ich rýchleho zväčšovania možno usudzovať, že ide o podstatne rozšírenejší a expanzívnejší druh, než sa pôvodne predpokladalo.

PodĎakovanie: pani Dr. H. Oťaheľovej za pripomienky k textu a doplnenie informácií o výskyte *E. nuttallii* na Slovensku.

Literatúra

- Dostál J. & Červenka M., 1991, 1992: Veľký kľúč na určovanie vyšších rastlín I, II. SPN, Bratislava.
- Dorotovičová-Juhászová C., 1992: Flóra zavlažovacieho kanála pri Novej Osade. - Spravodaj Podunajského múzea, Komárno, 10: 77-92.
- Oťaheľová H., 1995: *Lemnetea*, *Potametea*. pp.131-179. - In: Valachovič M. et al., 1995, Rastlinné spoločenstvá Slovenska 1. Pionierska vegetácia. Veda, Bratislava.
- Oťaheľová H., 1996: *Elodea nuttallii* (Planchon) St. John na Slovensku. - Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 18: 84-85.